

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY VA O'RTA MAXSUS
TA'LIM VAZIRLIGI

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
INNOVATSION
RIVOJLANISH VAZIRLIGI

**BOSHLANG'ICH TA'LIM
SIFAT VA SAMARADORLIGINI
OSHIRISH:STRATEGIYA,
INNOVATSIYA VA ILG'OR
TAJRIBALAR**
xalqaro ilmiy-amaliy anjumani
MATERIALLARI

20 сентябрь 2021 йил

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI
BUXORO DAVLAT UNIVERSITETI**

**"BOSHLANG'ICH TA'LIM SIFAT VA
SAMARADORLIGINI OSHIRISH:STRATEGIYA,
INNOVATSIYA VA ILG'OR TAJRIBALAR"
MAVZUSIDAGI XALQARO ILMIY-AMALIY ANJUMANI
MATERIALLARI**

**«ПОВЫШЕНИЕ КАЧЕСТВА И ОПТИМИЗАЦИЯ
ЭФФЕКТИВНОСТИ НАЧАЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ:
СТРАТЕГИЯ ИННОВАЦИИ И ПЕРЕДОВЫЕ ОПЫТЫ
ОБУЧЕНИЯ»
МАТЕРИАЛЫ
МЕЖДУНАРОДНОЙ НАУЧНОЙ КОНФЕРЕНЦИИ**

**"IMPROVING THE QUALITY AND EFFECTIVENESS OF
PRIMARY EDUCATION: STRATEGY, INNOVATION
AND BEST PRACTICES"
INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCE**

20 sentyabr 2021yil

Buxoro

sababli yuqoridagi kabi qushlar, hayvonlar bilan bog`liq so`z va tushunchalar mohiyatini anglatish shoir ijodida keng o`rin egallaydi. Buning dalili sifatida shoir she`rlarining baayni mavzudagi namunalarini ko`plab keltirish mumkin.

Uning “Kulchalar” va “Botirvoyning kundaligi” turkumlaridagi qahramonlarning deyarli hammasi turli yoshdagi bolalardir. Bu she`rlarda bolalik tuyg`ularining sofligi, orzu-umidlarining beg`uborligi, tabiatan bir oz shumligi, quvnoqligi kata iste`dod bilan ochib beriladi, o‘quvchini goh yayrab-yayrab kulishga, gohjimgina o‘ylashga, fikrlashga, xulosalar chiqarishga undaydi. Adibning mahorati shundaki, u bola dunyoqarashidagi o‘ziga xosliklarning tub-tubini ko‘ra oladi. Ichki olamini, o‘y-xayollarini, kichik qalbida kechayotgan ruhiy jarayonlarni nozik did bilan kuzatadi. Bir qaraganda, juda oddiy ko‘rinadigan kichik-kichik she`rlarda inson tabiatи shakllanishining dastlabki bosqich jarayonlari keng ko‘lamda tahlil etib beriladi. Samimi yumor, yengil hajv elementlari yorqin ko‘zga tashlanadi. Shoirning “Hali o‘zim bolaman-ku!”, “Sinchkov bola”, “Shu ham fil-mi?” kabi o‘nlab she`rlari shu jihatdan nihoyatda xarakterlidir.

Dadajonim,

Dadajon,

Otim nega

Otajon?

Axir kimga

«Ota»man?

Shuni o‘yla-a-ab

Yotaman.

She`rni o‘qiganda endigina so‘zlar ma’nosini anglay boshlayotgan bolakayning holati koz o‘ngimizga keladi. Uning kutilmagan «muammo»li masala oldidagi o‘ychanligi o‘quvchining labiga nurli tabassum paydo qiladi.

Anvar Obidjon sheriyyati obrazlar olamining kengligiva rang-barangligi bilan ajralib turadi. Aytaylik, “Siz eshitmagan qo‘sishqlar” turkumida ellik besh qo‘sishq bor. Bu o‘rinda “qo‘sishq” atama sifatida qo‘llanmaydi. Balki, turli jonivorlar, qushlarning sayrashi, yoxud predmetlarning kechinmasi tarzida berilib, ramziy mohiyat kasb etadi. Masalan, “Kaklik qo‘sish‘i”, “Koptoklar qo‘sish‘i”, “Chirmanda qo‘sish‘i”, “Miltiqcha qo‘sish‘i”, “G‘ulg‘ultovuq qo‘sish‘i”, “Qirchang‘i qo‘sish‘i”, “Shippak qo‘sish‘i”, “Ruchka qo‘sish‘i” kabilar. Jumladan, “Bedana qo‘sish‘i” shunday yangraydi:

Mayli quring to‘r qafas

Pit-piliq,

Hech yo‘q, sayrab tursam bas,

Pit-piliq,

Azal erkendir zog‘lar,

Pit-piliq,

Qafasdadir sayroqlar

Pit-piliq

Shoir xulosasi shuki, zo‘rsayroqi qushlarni qafasga soladilar,zog‘lar ozod yuribdi. Anvar Obidjon she’riyatining yana bir ahamiyati,shoir she’rining rang-barang shaklidan foydalangan. Bir misrali she’r, ikki, uch, to‘rt, besh misrali she’rlar: bu bandga ko‘ra rang-baranglik. Ayni damda, to‘rt hijodan boshlab, to‘qqiz hijo, ba’zan o‘n bir hijoli she’rlar yaratgan. Shoir she’rlarining kaliti sarlavhasidadir. Aks holda bunday she’rlar oddiy bir qofiyabozlikdan iborat bo‘lib qoladi.

MAKTABGACHA TA’LIM TIZIMIDA BADIY ADABIYOTNI O’RGATISH ORQALI MA’NAVIY-AXLOQIY TARBIYA VOSITASI SIFATIDA

DOI: 10.53885/edires.2021.27.92.086

Niyozova Sitora Davronovna
BDU o’qituvchisi

Annotation: Maqolada badiiy asarlar qadim zamonalardan buyon aholi orasida tarbiyaviy vosita sifatida qo‘llanishi ochib berilgan. Shuningdek, xalq og‘zaki ijodining turli janrlariga bag‘ishlangan ilmiy tadqiqot ishlari hamda xalq og‘zaki ijodi asosida bolalarni ma’naviy-axloqiy tarbiyalash muhim ahmiyatga ega ekanligi haqida fikrlar bayon etilgan.

Аннотация: В статье рассматриваются произведения искусства издревле использовались как средство просвещения населения. Обсуждаются также исследования различных жанров фольклора и важность воспитания детей на основе фольклора.

Annotation: *The article reveals that works of art have been used as an educational tool among the population since ancient times. Research on various genres of folklore and the importance of educating children on the basis of folklore are also discussed.*

Kalit so‘zlar: *xalq og‘zaki ijodi, folklor, ma’naviy, tarbiyashunos, hikmat, donolik, aql-zakovat, oqilona, yozma adabiyot, maqol, naql, otalar so‘zi, donolar so‘zi.*

Ключевые слова: *устное народное творчество, фольклор, духовный, воспитатель, мудрость, ум, сообразительность, разумный, литература, пословица, афоризм, слово отцов, слово мудрецов.*

Keywords: *works of art, folklore, folklor, wise, spiritual, tutor, orally, wisdom, mind, ingenuity, reasonably, literature, proverb, aphorism, words of fathers, words of wise men.*

Badiiy adabiyot bolalarni aqlan, axloqan va estetik tarbiyalashning qudratli, ta’sirchan quroli sifatida xizmat qiladi, u bola nutqini rivojlantirish va boyitishga ulkan ta’sir ko’rsatadi. She’riy obrazlarda badiiy adabiyot jamiyat va tabiat hayotini, insoniy xis-tuyg’ular va o’zaro munosabatlar olamini ochib beradi hamda tushuntiradi. Bu namunalar o’z tas’ir kuchiga ko’ra turlicha bo’ladi: hikoyalarda bolalar so’zlarning lo’ndaligi va aniqligini bilib oladilar; she’rlarda o’zbekcha nutqning musiqiyligini, ohangdorligini ilg’aydilar; xalq ertaklari ular oldida tilning aniqligi va ifodalilagini namoyon qiladi, ona tilidagi nutqning humor, jonli va obrazli taqqoslashlar, ifodalarga qanchalik boyligini ko’rsatadi. Bolalar badiiy asarlar qahramonlariga qayg’urishni o’rganganlaridan so’ng ular yaqinlari va atrofdagi odamlar kayfiyatini payqay boshlaydilar. Ularda insonparvarlik his-tuyg’ulari - birovning dardiga sherik bo’lish, yaxshilik qilish, adolatsizlikka nisbatan qarshilik ko’rsatish qobiliyati uyg’ona boshlaydi. Bu prinsipiallik, halollik, haqiqiy fuqarolik hislari tarbiyalanadigan poydevordir. His-tuyg’ular bilimdan oldin keladi; kimki haqiqatni his qilmagan bo’lsa, u buni tushunmagan va tanimagandir. Xalq - bolalarning betakror o’qituvchisidir. Xalq asarlaridan boshqa hech qaysi asarlarda qiyin talaffuz qilinadigan tovushlarning bunday qoyilmaqom qilib joylashtirilishini, jarangiga ko’ra bir-biridan zo’rg’a farq qiladigan so’zlarning xayron qolarli darajada yonma-yon terilishini uchratish qiyin. Beozor xazillar, nozik humor, sanoq she’rlar – pedagogik ta’sir ko’rsatishning samarali vositasi, dangasalik, qo’rkoqlik, o’jarlik, injiqlik, faqat o’zini o’ylash (egoizm)kabi xislatlarga qarshi yaxshigina «malhamdir». Ertaklar olamiga sayohat bolalar tasavvurini, ularning xayolot olamini, fantaziyasini rivojlantiradi. Eng yaxshi adabiy namunalar asosida insonparvarlik ruhida tarbiyalangan bolalar o’z hikoyalarda va ertaklarida mazlumlar va zaiflarni himoya qilish, yomonlarni jazolash orqali o’zlarining adolatparvarligini namoyon qiladilar. Va albatta bolalar estetik, ayniqsa axloqiy tasavvurlarni kattalarning (ota-onalar, pedagoglar) o’qib chiqilgan asarlar bo’yicha nasihatnamo mulohazaridan, tayyorlangan savollarga javob berishdan emas, balki aynan badiiy asarlardan olishlari lozim. O’qib chiqilgan asar bo’yicha haddan tashqari ko’p nasihat qilish katta, ko’pincha esa tuzatib bo’lmas ziyon yetkazadi: mayda-chuyda savollar bilan «sochib tashlangan» asar bolalar ko’z o’ngida o’zining barcha jozibadorligini yo’qotadi, oqibatda unga nisbatan bolalarning ham qiziqishi yo’qoladi. Shuning uchun badiiy matning tarbiya imkoniyatlariga to’liq tayanish zarur.

K.D.Ushinskiy shunday yozadi; «Bola ona tilini o’rganar ekan, u faqat shartli tovushlarnigina o’rganmaydi. Balki ona tilining ona ko’kragidan ma’naviy hayot va kuchni ham emadi. U bolaga tabiatni shunday tushuntiradiki, boshqa hech bir tabiatshunos bunga qodir emas, u atrofdagi odamlar harakteri, u yashayotgan jamiyat, uning tarixi va intilishlarini shunday tanishtiradiki, boshqa hech qanday tarixchi bunga qodir emas; U bolani xalq udumlari, xalq she’riyatiga shunday olib kiradiki, boshqa hech bir estetik bunga qodir emas, nixoyat u bolaga shunday mantiqiy tushunchalar va falsafiy qarashlarni beradiki, adbatta, boshqa biron-bir faylasuf bunga qodir emas». Buyuk pedagogning ushbu so’zlarida nafaqat ona tilini o’zlashtirish natijalari, balki uni o’rganish metodi: «nafaqat ko’p narsani o’rgatadigan, balki xayron qolarli darajada oson, qandaydir yetishib bo’lmaydigan metod asosida o’qitadigan». o’qituvchi tiliga ishonch ko’rsatib berilgan. Shunday qilib, ona tilidagi muayyan badiiy asarni egallahsha bolalarga yordam berar ekan, pedagog har tomonlama tarbiyalash vazifasini ham bajaradi. Maktabgacha davrdagi har bir yosh bosqichi o’zining nutqiy rivojlantirish vazifalarini qo’yadi. Yoshi o’sib borishi bilan adabiy asarlarni qabul qilish darajasi ham ortib borishi tufayli ular asta-sekin murakkablashtirilib boriladi. Bolalarda she’r tinglay olish qobiliyati rivojlanadi. Shundan kelib chiqqan holda kattalar bolalarning yosh imkoniyatlarini bilishlari zarur. Bolalarning yosh xususiyatlarini hisobga olgan holda ularni har bir yosh bosqichida bolalar badiiy adabiyoti bilan tanishtirib borish masalalarini ko’rib chiqamiz. Ilk yoshdagagi bolalarning badiiy asarlarni qabul qilishining asosi - bu ularga nisbatan emotsiyonal javob, turli xil ohanglarni ilg’ab olish, ularga munosabat bildirish, imkoniyat darajasidagi adabiy asarlar qahramonlarini tanib olish va ular haqida qayg’urishdir. Ushbu yoshdagagi bolalar uchun kichik shakldagi she’riyat, ya’ni: folklor va mualliflik she’riyati muhim ahamiyat kasb etadi. Ayniqsa, bosh qahramonlari bolalar, hayvonlar bo’lgan, o’yinli va maishiy vaziyatlar bayon qilingan asarlar bolalarga juda qiziqarlidir. Bola kattalar bilan birgalikda matallar va sanoq she’rlar syujetlari asosida ishtiyoq bilan o’yinlar tashkil qiladi, u tovush taqlidiga va folklor

yo'nalishidagi bir maromdagi takrorlashlarga qulqoq tutadi hamda ularga taqlid qiladi. Bola adabiy asarlarda bayon qilingan voqealarni juda jiddiy qabul qiladi. O'ziga yoqib qolgan ertakni bir necha marta eshitishga ham tayyor. Uning qahramonlarini illyustratsiyalar va o'yinchoqlarda xursand bo'lib tanib oladi, har gal ertakning baxthi yakunini berilib kutgani holda syujet harakatlarining odatdagagi ketma-ketligini sinchkovlik bilan kuzatib boradi. Kichkintoylarga mo'ljallangan badiiy asarlar soni unchalik ko'p emas. Shuning uchun ular ko'p martalab takror jaranglashi, bolaning kundalik hayotiga kirib borishi va unda badiiy asarni his qilishning birlamchi asoslarini rivojlantirishi lozim. Ilk yoshdagi bolalarga o'qib beriladigan asarlar doirasini asosan folklor asarlari tashkil qiladi. Ular eng yaxshi tarzda ilk yoshdagi bolalar extiyojlariga mos keladi, chunki, u so'z, ohang, musiqa va harakatni o'zida jamlagandir. Bolalar hayvonlar haqidagi xalq ertaklari bilan tanishadilar: «Sholg'om», «Bo'g'irsoq», «Uycha», «Chipor tovuq» va boshq.

Xulosa qilib aytganda, badiiy adabiyot bolalarni har tomonlama tarbiyalashning ta'sirchan vositasi bo'lib, u ular nutqini rivojlantirish va boyitishga ulkan hissa qo'shadi. Bolalarni bolalar badiiy adabiyoti bilan tanishtirishni ularning yosh imkoniyatlari, nutqiy rivojlanish va adabiy asarlarni qabul qila olish darajasini hisobga olgan holda o'tkazish zarur. Badiiy adabiyot bilan tanishuv nutqni har tomonlama rivojlantirishga, ya'ni: tovush madaniyatiga, grammatik tuzilishiga, lug'atga, ravon nutqqa ta'sir ko'rsatadi.

Foydalanaligan adabiyotlar

1. Edited by N.F. McGinn and E.H. Epstein Comparative Perspectives on the Role of Education in Democratization Frankfurt am Main; Berlin; Nev York; Lang, 1999
2. R.M.Qodirova. O'zbekiston bolalar bog'chalari va maktablarida bolalarga 5-6 yoshdan boshlab rus tilida dialogik nutqni o'rgatish. T., "O'qituvchi" 1993.
3. F.R.Qodirova. Maktabgacha yoshdagi rusiyabzon bolalarni o'zbekcha so`zlashishga o'rgatish. T., "O'qituvchi" 1993
4. R.M.Qodirova. Maktabgacha yoshdagi bolalarda dialogik nutqni rivojlantirishning ruhiy omillari. Qoz., Sariog'och, 1998.

BOSHLANG'ICH TA'LIMDA BOLALAR SHE'RIYATINI O'RGATISHDA RAMZIY TAMSILLAR

DOI: 10.53885/edires.2021.33.78.087

*Nuritdinova Shahnoz Sadridinovna
BuxDU o'qituvchisi*

Annotatsiya: Maqolada boshlang'ich sinf o'quvchilariga bolalar she'rlari namunalarni o'rgatishning sifat va samaradorligi omillari haqida fikr yuritilgan. Ayniqsa, Vatan va vatanparvarlik mavzusidagi she'rlarning ramziy-tamsili ma'nolari tahliliga diqqat qaratilgan.

Kalit so`zlar: tamsil, ramz, detal, g`oya, tasvir, ifoda, mavzu, omil

Yangicha tafakkur yangilanishning dastlabki mevasidir. O'tkir nigohli, keng mushohadali o'quvchilarini tarbiyalash poydevori boshlang'ich ta'lim hisoblansa-da, bolalar she'riyati eng ta'sirchan omil sifatida e'tirofga sazovor. Har bir davr, makon va zamonda bolalar tili, tushunchasi va idroki, hayotga bo'lgan munosabati rivojlanib, takomillashib borishi tabiiy. Ijodkorning tasvir usullari, so'z boyligi, topilma va tashbehlari o'quvchilar hayratiga sazovor bo`lsagina, bunday asarlar o'z o'quvchisini hech qachon yo'qotmaydi.

XX asrning ikkinchi yarmi o'zbek bolalar she'riyati namoyandalaridan Quddus Muhammadiy, Shukur Sa'dulla, Abdusaid Ko'chimov, Hamza Imomberdiyev va Anvar Obidjon kabi shoirlar Ona-vatan, kindik qoni to'kilgan yurt ta'rifu tavsifiga bag'ishlab bir qator she'rlar yaratganlar. Shulardan Abdusaid Ko'chimovning "Vatan" she'rini misol qilib olsak;

Boshingda osmonu, qoshingda quyosh,
Tasviring chizolmay musavvir halak.
Shoir so'z axtarib qotiradi bosh,
Buloqday qaynaydi oshufta yurak.
Parivash jamolin qiladi ko'z-ko'z,
Bag'ringda barq urgan har gul, har qiyoq.
Faqat shoiringga yetishmaydi so'z,
Faqat musavvирга yetmaydi bo'yoq.

Muallif Ona-vatanning go'zalliklarini shunday mehr-muhabbat bilan tasvirlaydiki, she'rni o'qigan kitobxonda bu go'zallikni asrab-avaylash, o'z tug'ilgan go'shasiga bo'lgan mehr-muhabbat kabi

62.	Омонаева Д.Н.	Интегратив ёндашув асосида она тили таълимини ташкил этиш	126
63.	Халилова Бабаханова Зиба	P.R. Возможности речи в виртуальном коммуникативном дискурсе	127
64.	Косимов Ф. М. Рузиева М. А.	Решение среднее арифметических задач.	129
65.	Tog'ayeva U. Sh.	Ona tili o'qitish metodikasi modulini takomillashtirishda loyihaviy ta'limning ahamiyati	131
66.	Исматова Н.Б.	Оилада болаларни маънавий-ахлоқий тарбиялашда миллий қадриятлардан фойдаланиш усул ва воситалари	132
67.	Saidova G. E. Sanoqulova S. F.	1-4-sinf matematika darslarida o'quvchilarni mantiqiy masalalar yechishni o'rgatish usullari	135

**TO'RTINCHI SHO'BA. XXI ASRDA BOSHLANG'ICH TA'LIM VA RAQAMLI TEXNOLOGIYA
СЕКЦИЯ № 4. НАЧАЛЬНОЕ ОБРАЗОВАНИЕ И ЦИФРОВЫЕ ТЕХНОЛОГИИ В XXI ВЕКЕ**

SECTION № 4. ELEMENTARY EDUCATION AND DIGITAL TECHNOLOGY IN THE 21ST CENTURY

68.	Boboxonova F.	O'zbekiston OTMLari kredit modul tizimiga o'tishining afzal jihatlari	137
69.	Г.Эшмуродова	Педагогика фанларини ўқитишда модул таълимининг устувор тамоиллари	139
70.	Эшмуродова Г	Ўқувчиларда иктисадий билимларни ривожлантириш босқичлари	142
71.	Utasheva L	Maktabgacha ta'lif muassasalarida bolalarni ma'naviy-axloqiy tarbiyalashda milliy qadriyatlardan foydalanishning pedagogik asoslari	146
72.	Джамилова Б.С. Набиева З.	Роль художественной литературы в воспитание малышей	149
73.	Nigmatova M.M.	Kompyuter o'yinlarining maktabgacha yoshdag'i bolalar hissiy intelektiga ta'siri	152
74.	Қодирова М.	Олий таълимда фольклорни онлайн ўқитишга мўлжалланган платформанинг зарурый элементлари	154
75.	Maxmudova S. X.	Lingvomadaniy til birliklarining ichki ma'no tizimi	156
76.	Sidiqova D. Sh.	Oliygochlarda masofaviy ta'lifdan foydalanish imkoniyatlari	157
77.	A.K.Nisanbayeva	Pedagogik faoliyati jarayonida o'qituvchining o'z psixik holatini o'zi tartibga solish mahorati	159
78.	Dilova N. G.	Zamonaviy ta'lif asosi - ajodollarimizning ilmiy merosi	161
79.	Ergasheva S.T.	Boshlang'ich sinf o'quvchilarining o'qish savodxonligini oshirishda uyg'a vazifalarning o'rni	163
80.	Ibragimova G. Ya.	Boshlang'ich sinf o'quvchilarni kasb tanlashga o'rgatish texnologiyasi	165

BESHINCHI SHO'BA. BOSHLANG'ICH TA'LIMDAGI ILG'OR TAJRIBALAR-YANGI

O'ZBEKISTONDAGI 3- RENESSANS POYDEVORI

СЕКЦИЯ № 5. ПЕРЕДОВЫЕ ОПЫТЫ В НАЧАЛЬНОМ ОБРАЗОВАНИИ - ФУНДАМЕНТ НОВОГО УЗБЕКСКОГО РЕНЕССАНСА

SECTION № 5 BEST PRACTICES IN PRIMARY EDUCATION - THE FOUNDATION OF A NEW RENAISSANCE IN UZBEKISTAN

81.	Tosheva N. T.	Zamonaviy dars turlari va unga qo'yiladigan talablar	167
82.	Tosheva N. T.	Zamonaviy darslarni tashkil etishda texnik vositalardan foydalanish imkoniyatlari	170
83.	Tosheva N. T.	Zamonaviy darslarni tashkil etishda o'qituvchining psixologik xususiyatlari	173
84.	Subhonova S. U. B.S.Jamilova	Boshlang`ich sinflarda mehnatsevarlik kompetensiyasini shakllantirish umummilliy qadriyatlarning ifodasi sifatida	176
85.	Qobilova A. Nabiyeva Z.	Boshlang`ich sinflarda umummilliy qadriyatlarni singdirishda anvar obidjon ijodining o'rni	177
86.	Niyozova S. D.	Maktabgacha ta'lif tizimida badiiy adabiyotni o'rgatish orqali ma'naviy-axloqiy tarbiya vositasi sifatida	179
87.	Nuritdinova Sh. S.	Boshlang`ich ta'lifda bolalar she'riyatini o'rgatishda ramziy tamsillar	181
88.	Amonov U. S.	Boshlang`ich sinf ona tili darsligining elbek talqinidagi ko'rinishi	183
89.	Axmedova D.B. Eshqulova G.	Boshlang`ich ta'lifda Anvar Obidjon ijodini o'rganishning nazariy asoslari	185
90.	Narzullayeva G. Q.	Xalqaro tadqiqotlar amalda. Xulosa, taklif,mulohazalar	187
91.	Xudoyberdiyeva N.	Abdulla Qodiriy asarlarida tarixiy inversiya va folklor xronotopi masalasi	189
92.	Boymurodova G. T. Qodirova N. Z.	Boshlang`ich ta'lif sifat va samaradorligini oshirishda hamkorlikda o'qitishning o'ziga xos xususiyatlari	190
93.	Sharipova I.F.	Boshlang`ich sinflar bilan ishlashda innovatsion g`oyalardan foydalanish	194
94.	Muhammadiyeva F. T.	Boshlang`ich ta'lifda yoshlarni oilaviy hayotga tayyorlashning ijtimoiy-falsafiy asoslari	195